

УДК 343.23(477)

ПРОБЛЕМА КЛАСИФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ**Грекова О.О., Зозуля А.О.**Інститут прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

У даній статті досліджено теоретичні питання класифікації злочинів, окремі питання доцільності впровадження кримінального проступку у вітчизняне законодавство. Було порівняно Кримінальні кодекси Франції, Німеччини, Італії та України. Автори аналізували деякі статті Кримінального кодексу (далі – КК) України та виявили у них недоліки, на яких акцентовано увагу читачів. Зокрема, було запропоновано ввести ще один критерій класифікації злочинів у ч. 1 ст. 12 КК України – не лише ступінь тяжкості, але й вид та розмір покарання. Також у статті запропоновано збільшити термін розстрочки (ч. 4 ст. 53 КК України) для виплати штрафу від 1 до 5 років за скоєні злочини з урахуванням збільшення максимальної межі штрафу в ч. 2 ст. 53 КК України.

Ключові слова: класифікація злочинів, покарання, штраф, розстрочка штрафу, кримінальний проступок.

Постановка проблеми. Для диференціації відповідальності та покарання за скоєний злочин КК України використовує поняття «класифікація». Слід зазначити, що у самому кодексі це поняття конкретно не визначене, хоча і застосовується у деяких його статтях (ст. 45–49 КК України). У правовій теорії існує декілька критеріїв класифікації злочинів, однак, у зв'язку з розвитком кримінального права, останнім часом спостерігається тенденція індивідуалізації кримінальної відповідальності, тому призначення покарання залежно від тяжкості злочину є найпоширенішим. Наразі значна кількість країн Європи у своїх Кримінальних кодексах використовують саме цю класифікацію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема класифікації злочинів у кримінальному праві тією чи іншою мірою вивчалась багатьма науковцями, зокрема Ф. Г. Бурчаком, Л. М. Кривоченко, В. М. Кудрявцевим, Н. А. Мірошніченко, В. О. Навроцьким, В. Я. Тацієм, В. В. Тіт'юком, О. В. Ус та іншими. Особливий вклад у вивчення загальної теорії класифікації злочинів зробила Л. М. Кривоченко, котра дослідила теоретичні та практичні питання кваліфікації злочинів за КК України 1960 р. та КК України 2001 р. у двох монографіях [3; 2].

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Нині чинний КК України має низку недоліків. У статті запропоновано варіанти удосконалення статей 12 та 53 Загальної частини КК України. Зокрема, ми не згодні з законодавцем, який вже після набрання КК України чинності без науково обґрунтованих підстав установив у 2011 р. штраф як критерій визнання злочинів тяжкими або особливо тяжкими (частини 4 та 5 ст. 12 Кримінального кодексу України).

Мета роботи. Метою статті є аналіз питання класифікації в чинному КК України, виявлення в ньому недоліків, порівняння діючого кодексу з попередніми його редакціями, а також з кодексами деяких іноземних держав.

Виклад основного матеріалу. Класифікація злочинів становить собою надзвичайно важливий і навіть один із центральних елементів у системі заходів застосування норм кримінального законодавства, є його серцевиною [1, с. 82]. У теорії кримінального права та в законодавстві зазвичай виділяють декілька критеріїв, за якими класифі-

кують злочини. Кожен із таких критеріїв займає певне місце у процедурі проведення диференціації та категоризації кримінальної відповідальності. Найбільш поширеною є класифікація за ступенем суспільної небезпеки, яка закріплена в ст. 12 КК України 2001 року. Критеріями цієї класифікації є ступінь суспільної небезпеки злочину і типова санкція [2, с. 120].

Категорії злочинів за ступенів тяжкості відповідно до статті 12 КК України 2001 р. поділяються на: злочини невеликої тяжкості, злочини середньої тяжкості, тяжкі злочини та особливо тяжкі злочини.

Щодо злочинів невеликої тяжкості, аналізуючи їх об'єктивні і суб'єктивні ознаки, яким можна дати виключний перелік, потрібно зазначити матеріальний критерій ступеня їх тяжкості, а саме відносно невелику суспільну небезпечність, її характер та ступінь. Аналізуючи законодавчий перелік злочинів невеликої тяжкості у КК України 2001 р., приходимо до висновку, що за загальним правилом об'єктами цих злочинів виступають суспільні відносини, що не є особливо важливими в системі тих, що охороняються кримінальним законом.

Злочини середньої тяжкості мають свої власні індивідуальні об'єктивні та суб'єктивні ознаки. До об'єктивних ознак належить те, що вони посягають на об'єкти, які не належать до особливо важливих, проте, вчиняються при наявності суб'єктивних та об'єктивних ознак, що суттєво підвищують ступінь їх тяжкості. Це такі ознаки як рецидив, попередня змова групи осіб, повторність, суттєва шкода, нанесена об'єкту, тощо. Друга група ознак визначається тим, що об'єкт на який посягають, становить значну цінність у системі відносин, охоронюваних кримінальним законом, однак, містять особливо привілейовані суб'єктивні і об'єктивні ознаки, що зменшують ступінь їх тяжкості. Характерним для таких злочинів є тільки наслідки, які проявляються у формі необережності. Кримінальне законодавство 1960 УРСР не знало поняття середньої тяжкості злочину (усі інші склади були присутні) [3, с. 85].

Переважна більшість тяжких злочинів сконструйована законом як кваліфіковані та особливо кваліфіковані склади. Тобто, основним критерієм віднесення злочинів до тяжких є кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі об'єктивні та суб'єктивні

ознаки. Такими ознаками в більшості тяжких злочинів закон передбачає вчинення злочину щодо неповнолітнього, вчинення злочину службовою особою з використанням свого службового становища. Значну роль у визнанні злочинів тяжкими є спосіб їх вчинення, до них відносяться такі, що вчиняються загально небезпечним, насильницьким способом із застосуванням зброї та іншим, що свідчить про їх підвищену ступінь тяжкості злочину. Умисел має вагомe значення для вирішення питання про певну тяжкість злочину. Тому, позитивним було б, передбачення в КК України як обов'язкової ознаки вчинення тяжкого злочину умисно.

Специфіка особливо тяжкого злочину полягає в тому, що йому характерна виключна висока ступінь суспільної небезпечності. Об'єктом цих злочинів виступають найважливіші суспільні відносини, що охороняються кримінальним правом, цінність яких визначається у Конституції України. Їм притаманні особливі кваліфікуючі об'єктивні та суб'єктивні ознаки, яку суттєво підвищують ступінь тяжкості основного складу злочину. Серйозне значення для характеристики особливо тяжких злочинів є їх суб'єктивна сторона, тобто, їх вина, мотив та мета. Майже всі ці злочини характеризуються умисною формою вини, а деякі – прямим умислом.

Багато вчених дискутують за приводу виділення кримінального проступку за тяжкістю як самостійної категорії. М.С. Таганцев писав, що категорії злочину та кримінального проступку не протиставлялися одна одній, оскільки закон не дає їм зазначення суворо визначених термінів, а нерідко застосовує однаково для визначення будь-якого роду злочинних діянь [4]. Проте це уложення функціонувало більше ста років тому, а зараз закон більш детально окреслив визначення цих понять. Існує думка, що проступок є проміжним між злочином та іншими правопорушеннями. Так, Н.Ф. Кузнецова у праці «Преступление и преступность» висловлювала точку зору, що ці діяння, залишаючись в цілому злочинами, разом з тим, носять як би напівзлочинний характер, близькі до анти суспільних проступків – аморальних, дисциплінарних, адміністративних [5, с. 95]. Деякі автори вважають за необхідне створити самостійний кодекс кримінальних проступків з Загальною та Особливою частинами (ідею такого кодексу висловив І.В. Курляндський, під керівництвом якого був створений Кодекс кримінальних проступків). Одним із противників введення в кримінальне законодавство інституту кримінального проступку є Г.С. Крайник, який вважає, що додаткова криміналізація адміністративних правопорушень є зайвою, бо це може негативно вплинути на стан корупції в Україні (адже багато громадян прагнуть уникнути вироку за кримінальний проступок шляхом надання неправомірної вигоди). Введення в законодавство України поняття «кримінальний проступок» є незручним у використанні, бо актів, які мають регулювати цю сферу буде вже три (Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний Кодекс України та Закон України про кримінальні проступки. Також, Поняття «кримінальний проступок» не є передбаченим Конституцією України, натомість поняття «злочин» вживається досить часто [6, с. 736].

На нашу думку, всі злочинні діяння, які передбачені кримінальним кодексом України, повинні знаходитись в межах загального поняття злочину. Також ми вважаємо недоцільним створення окремого Кодексу кримінальних проступків через незручність у використанні, бо зараз це поняття відносить до сфери розмежування кримінального та адміністративного права (тобто при класифікації використовується мінімум два нормативно-правових акти), а із введенням цього кодексу цих актів буде вже три.

Зарубіжне законодавство має подібні риси виникнення та виокремлення проступків серед злочинних діянь. Спільним для них є те, що абсолютно всі проступки виникли з кримінального права. Кримінальним кодексом таких державам встановлено, що за вчинення проступків настає юридична відповідальність, це стосується як фізичних так і юридичних осіб. Видом такої відповідальності є штраф.

У кримінальному праві Франції основним матеріальним критерієм диференціації злочинних діянь слугує тяжкість діяння. Вони поділяються на три групи залежно від ступеня тяжкості: злочини, проступки та порушення, які були законодавчо закріплені ще КК Франції 1810 року. Аналізуючи кримінальне законодавство Франції, можна зазначити, що там немає чіткого технічного поділу злочинних діянь за книгами, главами та розділами, лише одна ознака визначає вид злочинних діянь, це – тяжкість діяння. Тобто, у кримінальному праві Франції проступком визнано вчинене діяння, як умисно, так і з необережності, на відміну від злочинів, учинених лише умисно. На градації злочинних діянь позначається тяжкість діяння та санкція. До того ж, відповідні ознаки впливають на підсудність [7, с. 279].

КК Федеративної Республіки Німеччини злочинні діяння поділяє на злочини та проступки. У кримінальному законодавстві ФРН злочинні діяння детермінуються відповідно до санкції, застосованої за їх учинення. Цікавим є те, що замах на злочин карається завжди, а на проступок – лише в випадках, передбачених законом. До проступків застосовуються покарання у вигляді позбавлення волі строком від одного року та менше або штрафу. При цьому в основу такого поділу також покладена чисто формальна ознака – мінімальний розмір покарання, що може бути призначений за їх вчинення. Злочинами є протиправні діяння, за вчинення яких як мінімальне покарання передбачено покарання у виді позбавлення волі на термін від одного року і більше, а проступками є протиправні діяння, за вчинення яких мінімальним покаранням є позбавлення волі на коротший термін або грошовий штраф [8, с. 524].

Кримінальне законодавство Італії також використовує формальну ознаку поділу злочинного діяння на злочин та проступок, нею виступає вид покарання, яке передбачено за його вчинення. Згідно з ст. 17 КК Італії до злочинів відносяться діяння, за які можуть бути призначені довічне позбавлення волі, строкове позбавлення волі і штраф у розмірі від 10 тисяч лір до 10 мільйонів лір, а проступками є діяння, що караються арештом або грошовим стягненням в розмірі від 4 тисяч лір до 2 мільйонів лір [9, с. 267]. М. І. Хавронюк також зауважує, що за вчинення про-

ступку також можуть бути призначені такі покарання, як арешт на строк від 5 днів до 3 років, штраф за проступки, призупинення певних прав та обнародування вироків про засудження, що видно з тексту закону, штраф і грошове стягнення розрізняються тільки розміром [10, с. 179]. Суворість покарання за злочини свідчить і про їх більшу тяжкість в порівнянні з проступками.

Таким чином, підсумовуючи досвід зарубіжних країн у сфері застосування інституту кримінального проступку, можна зазначити, що проступок є різновидом злочинних діянь, поняття якого активно застосовується у практиці кримінального законодавства, проте там немає адміністративного законодавства як в Україні.

Щодо законодавства України, двозначною проблемою є наявність штрафу за вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів.

Нині чинний КК України редагували безліч разів, але питання класифікації істотно змінилося тільки після набрання чинності Закону від 15 листопада 2011 р. № 4025-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності». До основного класифікуючого покарання у вигляді позбавлення волі було додано штраф, який тепер теж допомагає визначити ступінь тяжкості злочину. Слід зазначити, що під час класифікації беруться до уваги найсуворіший вид і максимальний розмір покарання, що є формальним її критерієм. Формальний критерій, в свою чергу, характеризується типовістю, за допомогою нього відображається тяжкість того чи іншого злочину. Зважаючи на це, ми вважаємо недоцільним використовувати штраф при класифікації тяжких і особливо тяжких злочинів. Зазначені злочини мають підвищений ступінь суспільної небезпечності, тому не повинні допускати застосування штрафу, як основного виду покарання, оскільки він є найменш суворим і може бути призначений лише за злочини невеликої або середньої тяжкості, як альтернативний іншим видам основних покарань. Відносно ж тяжких та особливо тяжких злочинів штраф може бути лише додатковим видом покарання, що призначається поряд з таким основним видом як позбавлення волі (табл. 1) [11, с. 424].

Відповідно до ст. 51 КК України штраф є найм'якшим, першим із 12 видів покарань, і трохи недоречно прирівнювати його, в контексті ст. 12, до позбавлення волі на певний строк, яке є майже найтяжчим (11 з 12). Відповідно до ст. 3 Конституції України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави» [12, с. 141]. Постає питання щодо доцільності використання штрафу як санкції при вчиненні особою, наприклад, умисного вбивства, якщо це злочин посягає на «найвищу цінність».

Також, аналізуючи структуру ст. 12 КК, ми дійшли висновку, що ч. 2, 3, 4, 5 містять класифікацію не лише за ступенем тяжкості, а й за видом і розміром покарань (відповідна закономірність присутня в кожному з цих пунктів). Ми вважаємо потрібним зафіксувати це у ч. 1 статті, як ще один критерій класифікації. Такої думки притримується В. Тітичко, він пропонує частину першу статті 12 КК України сформулювати таким чином: «Залежно від ступеня тяжкості, виду та розміру покарання злочини поділяються на злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі» [13, с. 157]. У групах тяжких та особливо тяжких злочинів (ч. 4, 5 ст. 12 КК України) штраф не повинен бути критерієм класифікації злочинів. Можна підтримати штраф як критерій класифікації у злочинах середньої тяжкості (ч. 3 ст. 12) у зв'язку зі збільшенням максимального розміру штрафу (ч. 2 ст. 52 КК України).

За визначенням ст. 53 КК України штрафом є грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті. У частині другій сказано, що штраф встановлюється в межах від тридцяти до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (це становить від 510 до 850000 грн., якщо брати за один неоподаткований мінімум доходів громадян (далі – нмдг) 17 грн.). Натомість ч. 4 цієї ж статті говорить, що з урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певни-

Таблиця 1

Порівняльна таблиця ст. 12 Кримінального кодексу України у двох редакціях

Ч. №	Категорія:	КК України 2001 р. у початковій редакції:	КК 2001 р. зі змінами 2011 р. (нині чинний):
2	Злочин невеликої тяжкості	Позбавлення волі на строк не більше двох років, або інше, більш м'яке покарання.	Позбавлення волі на строк не більше двох років, або інше, більш м'яке покарання, за винятком основного покарання у вигляді штрафів розміри понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
3	Злочин середньої тяжкості	Позбавлення волі на строк не більше п'яти років	Штраф в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.
4	Тяжкий злочин	Позбавлення волі на строк не більше десяти років.	Штраф в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.
5	Особливо тяжкий злочин	Позбавлення волі на строк понад десять років або довічне позбавлення волі.	Штраф в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічне позбавлення волі.
6			Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.

ми частинами строком до одного року [14, с. 131]. Визріває питання щодо спроможності звичайного громадянина за один рік виплатити суму, яка дорівнює максимуму покарання, тобто 850000 грн. За даними Мінфіну середня заробітна плата по Україні у вересні 2017 року становить 7351 грн. [15]. Якщо помножити цю суму на 12 місяців, то отримаємо всього 88212 грн, які потенційний платник штрафу може заробити за рік (без урахування витрат, необхідних для існування та забезпечення родини). Можна зробити очевидний висновок: один рік – досить малий термін розстрочки для виплати штрафу. Ми пропонуємо збільшити цей термін хоча б до п'яти років, за які правопорушник має більше можливостей зробити всі виплати для погашення суми штрафу.

Слід зазначити, що ст. 53 КК України була змінена Законом від 15 листопада 2011 р. № 4025-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності». У початковій редакції КК України штраф становив від тридцяти до тисячі нмдг, що становить від 510 до 17000 грн. (зараз максимальний розмір покарання у вигляді штрафу у 50 разів більший). Ми вважаємо недоцільним змінення ч. 2 цієї статті без зміни ч. 4, бо логічним було збільшити строк розстрочки пропорційно до збільшення розміру штрафу до 5 років.

Висновки. Таким чином, можна підсумувати, що в діючому КК України існують недоліки, наявність яких ускладнює використання кримінального законодавства.

Так, у ч. 1 ст. 12 КК України ми вважаємо доцільним як ще один критерій класифікації, поряд зі «ступенем тяжкості», встановити критерій «за видом і розміром покарань», що цілком виправдано. У частинах 2, 3, 4, 5 цієї ж статті вже присутній запропонований нами критерій, проте в частині 1 ст. 12 КК України він не зазначений.

Щодо введення в законодавство України поняття «кримінальний проступок», ми вважаємо, що це незручно у використанні, бо з введенням Кодексу кримінальних проступків актів, що регулюють законодавство у цій сфері, буде вже три (Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України та Закон України про кримінальні проступки), і це не відповідає Конституції України.

Також ми дійшли висновку, що у групах тяжких та особливо тяжких злочинів (ч. 4, 5 ст. 12 КК України) штраф не повинен бути критерієм класифікації злочинів. На нашу думку, потрібно збільшити термін розстрочки на виплату особою, що вчинила злочин, штрафу від одного року до п'яти років задля забезпечення реальної можливості цієї виплати (тобто внести відповідні зміни у ст. 53 КК України).

Список літератури:

1. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової класифікації: навч. посіб. / В. О. Навроцький. – 2-ге вид. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 512 с.
2. Кривоченко Л. М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України: монографія / Л. М. Кривоченко. – К.: Юрінком Інтер, 2010 – 120 с.
3. Кривоченко Л. Н. Классификация преступлений / Л. М. Кривоченко. – Х.: Издательство при Харьковском государственном университете издательского объединения «Вища школа», 1983. 128 с.
4. Уложение о наказаниях уголовных и исправительных 1885 г. Комментарий Н. С. Таганцева – СПб, 1856.
5. Кузнецова Н. Ф. Преступление и преступность / Н. Ф. Кузнецова.: Изд-во Моск. ун-та, 1969. – 232 с.
6. Крайник Г. С. Щодо недоцільності введення інституту кримінальних проступків до Кримінального кодексу України / Г. С. Крайник // Правова доктрина – основа формування правової системи держави: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю НАПрН України та обговоренню п'ятитом. моногр. «Правова доктрина України», Харків, 20–21 листоп. 2013 р. / Нац. акад. прав. наук України. – Харків, 2013. – С. 735–737 // http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7243/1/Kraynik_735.pdf
7. Федотова Г. В. Правове регулювання інституту кримінального проступку у Франції, Німеччині та Великобританії / Г. В. Федотова // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ, № 4(97), 2015. – С. 275–279.
8. Уголовный кодекс Федеративной Республики Германия / Науч. ред. и пер. Д. А. Шестакова, Г. Г. Йешек. – СПб.: Юридический центр Пресс, 2003. – 524 с.
9. Уголовный кодекс Италии / Науч. ред. и предисл. Р. М. Асланова; Пер. с итал. Е. Р. Шубиной. – СПб.: Юридический центр Пресс, 2005. – 267 с.
10. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: монографія. – К.: Юрисконсульт, 2006. – 1048 с.
11. Кримінальний проступок у доктрині та законодавстві: монографія / За заг. ред. В. О. Тулякова. – Одеса: Юридична література, 2012. – 424 с.
12. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
13. Тігічко В. В. Перспектива зміни класифікації злочинів в Україні / В. В. Тігічко // «DeLegeFerenda!» – Вип. 3. – 181 с. – С. 155–159.
14. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верхов. Ради України. – 2001. – № 25–26. – Ст. 131.
15. Минфин: Средняя зарплата по Украине. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/average/>

Грекова О.О., Зозуля А.О.

Институт прокуратуры и уголовной юстиции
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМА КЛАССИФИКАЦИИ ПРЕСТУПЛЕНИЙ В УГОЛОВНОМ КОДЕКСЕ УКРАИНЫ

Аннотация

В данной статье исследованы теоретические вопросы классификации преступлений, отдельные вопросы целесообразности внедрения «уголовного проступка» в отечественное законодательство. Были сравнены Уголовные кодексы Франции, Германии, Италии и Украины. Авторы анализировали некоторые статьи Уголовного кодекса Украины и обнаружили в них недостатки, на которых акцентировано внимание читателей. В частности, было предложено ввести еще один критерий классификации преступлений в ч. 1 ст. 12 Уголовного кодекса Украины – не только степень тяжести, но и вид и размер наказания. Также в статье предложено увеличить срок рассрочки (ч. 4 ст. 53 Уголовного кодекса Украины) для выплаты штрафа от 1 до 5 лет за совершенные преступления с учетом увеличения максимального предела штрафа в ч. 2 ст. 53 Уголовного кодекса Украины.

Ключевые слова: классификация преступлений, наказание, штраф, рассрочка штрафа, уголовный проступок.

Grekova O.O., Zozulia A.O.

Criminal Justice and Prosecutors' Training Institute
Yaroslav Mudryi National Law University

THE PROBLEM OF CRIMES CLASSIFICATION IN THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE

Summary

This article explores the theoretical issues of classification of crimes, certain issues of the expediency of introducing a «criminal offense» in domestic legislation. Criminal codes of France, Germany, Italy and Ukraine were compared. The authors analyzed some articles of the Criminal Code of Ukraine and found in them the shortcomings, on which the attention of the readers accented. In particular, the propose was to introduce another criterion for classifying crimes in Part 1 of Art. 12 of the Criminal Code of Ukraine – not only the degree of severity, but also the type and amount of the punishment. Also in the article the suggestion was to increase the term of installments (Part 4, Article 53 of the Criminal Code of Ukraine) for payment of a fine from one to five years for commitment of crimes, taking into account the increase in the maximum penalty limit in part 2 of Art. 53 of the Criminal Code of Ukraine.

Keywords: classification of crimes, punishment, fine, installment of fine, criminal offense.